

IT i företag

2015

NV0116

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration.....	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	4
1.1	Statistiska målstorheter	4
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	5
1.1.5	Referenstider	6
1.2.	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	9

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	11
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	12
5.5	Upplysningstjänster	12

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Näringslivets struktur

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Karolina Eriksson
Telefon: 08-506 941 76
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Karolina Eriksson
Telefon: 08-506 941 76
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger/föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99), förordningen (2001:100) samt SCB:s föreskrifter SCB FS 2015:299

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Om undersökningen inte omfattar bearbetning av personuppgifter bortses från texten utom första meningen. För övrigt gäller texten som den står.

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet, RA-MS 1998:7. Bevarandebehov är under utredning.

A.9 EU-reglering

Framställning av statistiken finansieras till viss del av EU. Tillsammans med EU:s statistikmyndighet Eurostat utformar de deltagande länderna inför varje undersökningsomgång de frågor och definitioner som ingår. Från och med år 2006 är undersökningen EU-reglerad (enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EC) nr 808/2004 av den 21 april 2004).

A.10 Syfte och historik

Undersökningen avser att belysa användningen av informationsteknik i svenska företag. Den har genomförts varje år sedan år 2000. Modellen för undersökningen togs fram i samarbete med övriga nordiska länder 1999. År 2001 vidareutvecklade Eurostat den nordiska modellenkäten för att göra en harmoniserad undersökning i EU:s medlemsländer.

Syftet har varit detsamma sedan undersökningen startade men enkätfrågorna har i möjligaste mån anpassats efter den tekniska utveckling som skett.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är EU:s statistikmyndighet Eurostat, Näringsdepartementet, Post- och telestyrelsen (PTS), Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) samt SCB:s avdelning för nationalräkenskaper. Även media, branschorganisationer, enskilda företag och allmänheten är användare av statistiken.

Allmänt kan undersökningen fungera som statistiskt underlag för beslutsfattare, både i Sverige och inom EU, och möjliggöra för dem att följa och främja it-utvecklingen.

A.12 Uppläggning och genomförande

Data för undersökningen har samlats in via webb- och postenkäter till ett urval företag med tio anställda eller fler. Företag med 200 anställda eller fler har totalundersökts. Datainsamlingen pågick från slutet av mars till sista augusti 2015.

Nödvändiga uppgifter för urvalsdragning, klassificering och allokering m.m. har hämtats ur SCB:s Företagsdatabas.

A.13 Internationell rapportering

Resultatet från undersökningen rapporteras årligen till Eurostat enligt EU:s förordning 808/2004.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Enkäten undersöker tillgång till och användning av informationsteknik i företag. Målstorheter är användningen av olika typer av it-system och it-relaterade tekniker som beskrivs i måttet andel av alla företag som har tillgång till eller använder den aktuella tekniken. Tillgång till internet och mobil uppkoppling beskrivs i andel av de anställda i ett företag. E-handel mäts (företagens inköp respektive försäljningar via en webb-sida eller EDI-meddelande) som andel av företagets omsättning. Statistiken redovisas per bransch, region och storlek, mätt i antal anställda.

1.1.1 Objekt och population

Populationen utgörs av företag med fler än tio anställda och verksamhet inom branscher enligt SNI 2007:

tillverkning (C),
försörjning av el, gas, värme och kyla (D),
vattenförsörjning (E)
byggverksamhet (F),
handel; reparation av motorfordon och motorcyklar (G),
transport och magasinering (H),
hotell- och restaurangverksamhet (I),
informations- och kommunikationsverksamhet (J),
fastighetsverksamhet (L),
företagstjänster (M),
uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster (N)
annan serviceverksamhet (S).

1.1.2 Variabler

Undersökningen innefattar variabler som belyser företagets tillgång till och användning av informationsteknik. Exempel på variabler:

- Anställer it-specialister
- Tillgång till internet
- Typ av anslutning till internet
- Har webbplats
- Användning av sociala medier
- Har policy för it-säkerhet
- Användning av affärssystem för att dela information elektroniskt inom företaget
- Elektronisk delning av lagertillgång till kunder eller leverantörer
- E-handel
- Programvaruutveckling
- It och miljö

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska måtten är andel företag med en bestämd egenskap, e-handel som andel av omsättningen eller i kronor samt andel sysselsatta som använder en viss teknik.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Storleksklasser

10-49 anställda
50-249 anställda
250 eller fler anställda

Branscher

Tillverkningsindustri (SNI 10-33)
Energi och återvinning (SNI 35-39)
Byggindustri (SNI 41-43)

Handel; serviceverkstäder för motorfordon (SNI 45-47)
Transport- och magasineringsföretag (SNI 49-53)
Hotell och restauranger (SNI 55-56)
Informations- och kommunikationsföretag (SNI 58-63)
Finansiell verksamhet (delmängd av SNI 64-66)
Fastighetsbolag och förvaltare (SNI 68)
Andra tjänsteföretag (SNI 69-74, 77-82 samt 95.1)

Regioner

SE11 Stockholm
SE12 Östra Mellansverige
SE21 Småland med öarna
SE22 Sydsverige
SE23 Västsverige
SE31 Norra Mellansverige
SE32 Mellersta Norrland
SE33 Övre Norrland

1.1.5 Referenstider

I enkäten anges referenstiden januari 2015 utom för frågor om it-utbildning och rekrytering av it-specialister, e-handel och arbete med programvaruutveckling där referensperioden är hela kalenderåret 2014.

För urvalet används SCB:s Företagsdatabas, mars-ramen för innevarande år.

1.2. Fullständighet

Undersökningen mäter it-användning per näringsgren enligt klassificering Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI), för samtliga näringsgrenar i privat sektor utom;

A jordbruk, skogsbruk och fiske
K finansiell verksamhet
P utbildning
T hushållens verksamhet

Företagsenheter med fler än 10 anställda undersöks för alla variabler. Företag med 0-9 anställda besvarar en förkortad enkät.

De frågemoduler som ingår i undersökningen för att i möjligaste mån kartlägga företagens it-användning är

- It-specialister och it-kunskaper
- Internetanvändning
- Automatiserat informationsutbyte inom företaget
- Elektronisk delning av lagertillgång
- It-säkerhet
- Elektronisk handel
- Programvaruutveckling
- It och miljö

Enkätens omfattning är en avvägning mellan en så fullständig undersökning av företagens it-användning som möjligt och hänsyn till uppgiftslämnarbördan.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Urvalsfel, beror på att ett urval företag har undersökts och att dessa inte är fullt ut representativa för samtliga företag. *Bortfallsfel*, uppstår när företag som ingår i urvalet helt eller delvis låter bli att svara på enkäten. *Mätfel* som uppkommer när frågor och definitioner missuppfattas eller alltför grova uppskattningar lämnas. Om det finns systematik i mätfelen, t.ex. om många företag missuppfattar en fråga på samma sätt, uppkommer skevhet i materialet. Även bortfallsfel kan vara systematiska och leda till skevhet om en viss kategori av företag låter bli att svara och därmed inte blir representerade i statistiken.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsramen består av företagsenheter inom de branscher och storleksklasser som ingår i undersökningen och som var aktiva i början av mars 2015 enligt SCB:s Företagsdatabas (FDB). Ramen är indelad i strata efter bransch, region och storleksklass. I strata bestående av företag med 200 anställda eller fler ingår samtliga företag i urvalet. För strata bestående av företag med 10-249 anställda har ett stratifierat slumpmässigt urval gjorts. I strata med fem företag eller färre har alla företag undersökts. I strata med fler än fem företag har minst fem företag undersökts. Totalt omfattar urvalet 4 594 företag. Urvalet är positivt samordnat med förra årets urval. Det betyder att ett företag som ingick i förra årets urval har större chans att komma med i årets urval, sådan s.k. urvalssamordning görs för att resultaten ska bli så jämförbara som möjligt över tid.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen innefattar företagsenheter som fanns registrerade i SCB:s Företagsdatabas (FDB) i mars 2015.

Den samordnade urvalsdragningen, SAMU, används för att avgränsa rampopulationen och bestämma vilka företag som ska undersökas.

Problem med ramtäckning tar sig två olika uttryck. Dels att företag som inte skulle ha varit med i urvalsramen är det, t.ex. företag som gått i konkurs innan urvalsdragningen, s.k. *övertäckning*. Dels att företag som borde varit med i urvalsramen inte är det, t.ex. nystartade företag, vilket resulterar i *undertäckning*.

SCB:s företagsregister (FDB) uppdateras varje vecka från Skatteverkets basregister. Trots detta kan övertäckning förekomma.

2.2.3 Mätning

För att mäta företagens användning av IT används ett frågeformulär med möjlighet att svara via webben eller på pappersenkät.

Frågeformulärets utformning påverkar naturligtvis mätningen. Mätfel kan

uppstå på grund av att frågorna inte är entydiga eller att svarsalternativen inte är heltäckande eller ömsesidigt uteslutande. Lämnade svar och återkontakter med företagen indikerar att mätfeLEN främst gäller de kvantitativa variablerna avseende e-handel. Även vissa kvalitativa variabler har tolkats felaktigt eller varit svåra att förstå. Det kan t.ex. hända att ett företag använder en teknik som efterfrågas men benämner den annorlunda och därför svarar att den inte används i företaget.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfall kan delas in i *objektsbortfall* och *partiellt bortfall*. Objektsbortfall utgörs av de företag som inte svarar på enkäten alls, medan partiellt bortfall innebär att respondenten svarar på enkäten men hoppar över en eller flera frågor. Ett stort bortfall ökar osäkerheten i skattningarna. Bortfall kan även vara en källa till skevhet i skattningarna. Svartsfrekvensen i årets undersökning är 84 procent. De företag som klassificeras som övertäckning inkluderas inte i objektsbortfallsberäkningarna.

Tabell 4 nedan visar oviktat objektsbortfallet uppdelat på redovisningsgrupper.

Tabell 4
Objektsbortfall efter redovisningsgrupp

Redovisningsgrupp	Objektsbortfall, %
Totalt	16
Storleksklasser	
10–49 anställda	18
50–249 anställda	12
250 anställda eller fler	15
Branscher (SNI)	
Tillverkningsindustri (10-33)	16
Energi och återvinning (35-39)	9
Byggindustri (41-43)	13
Handel; serviceverkstäder för motorfordon (45-47)	14
Transport- och magasineringsföretag (49-53)	17
Hotell och restauranger (55-56)	29
Informations- och kommunikationsföretag (58-63)	16
Fastighetsbolag och förvaltare (68)	9
Andra tjänsteföretag (69-74, 77-82, 95.1)	16

Partiellt bortfall beror ofta på att uppgiftslämnaren inte förstått frågans innebörd, inte känner till svaret eller att svaret på frågan upplevs som känsligt. Frivilliga frågor har lägre svartsfrekvens är uppgiftslämnarpliktiga. Bara frågor som omfattas av EU-regleringen eller samlas in för nationalräkenskaperna är uppgiftslämnarpliktiga. I årets undersökning är det partiella bortfallet lågt, som mest 2-3 procent.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna har granskats utifrån hur svaren på de olika frågorna hänger ihop logiskt. Vid ologiskheter eller bortfall på viktiga frågor har företagen återkontaktats för att ges möjlighet att kommentera eller komplettera svaren. Särskild vikt

har lagts vid att återkontakta större företag avseende e-handeln då deras svar har stor betydelse för undersökningens tillförlitlighet. Eftersom man i enkäten frågar efter e-handels storlek som andel av omsättningen har registeruppgifter från momsregistret använts för att beräkna e-handeln i kronor. En del företag som har besvarat enkäten har hoppat över vissa frågor. I de fall där det har funnits en möjlighet att logiskt dra slutsatser om svaret på sådana frågor har upprättningar utförts. Detta gäller särskilt för variabler med stort partiellt bortfall.

I samband med hantering och bearbetning av blanketter, datafiler och tabeller kan fel uppkomma. I arbetet med enkäten arbetar vi ständigt med att förbättra rutinerna för att minimera sådana fel. Inför årets enkät har till exempel databasstrukturen genomgått ett förbättringsarbete.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden utöver de som beskrivits i 2.2.1-2.2.5 görs i undersökningen.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Eftersom undersökningen bygger på ett urval finns alltid en viss osäkerhet i skattningarna. Av denna anledning beräknas 95-procentiga konfidensintervall, som med 95 procents konfidens anger ett intervall inom vilket det sanna värdet återfinns.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen har genomförts årligen i fjorton år och avsikten är att den även i fortsättningen skall genomföras årligen.

3.2 Framställningstid

Insamling av data genomfördes under perioden april-augusti 2015. Referenstid för de flesta frågorna är januari 2015 och för några frågor kalenderåret 2014. Kompletteringar av lämnade svar genomfördes löpande under datainsamlingen. Resultat publiceras i december samma år.

3.3 Punktlighet

Ingen anmärkning.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Många variabler är direkt jämförbara med tidigare års undersökningar. Dock ändras enkäten delvis varje år och nya frågor tillkommer medan andra tas bort. Det förekommer även att frågeformuleringen ändras något och att resultaten därför inte är helt jämförbara. Nedan framgår vilka variabler som är jämförbara med 2014 års undersökning.

Jämförbara frågor med 2014:

Frågans nr 2014	Frågeinnehåll
1	Har anställda it-specialister
2a	Erbjöd it-relaterad utbildning för anställda it-specialister
2b	Erbjöd it-relaterad utbildning för andra anställda än it-specialister
3	Rekryterade eller försökte rekrytera it-specialister under föregående år
4	Hade vakanta it-tjänster under föregående år som var svåra att tillsätta
5	Har tillgång till internet
6	Andel anställda som använder internetanslutna datorer i arbetet
7	Använder någon typ av fast bredbandsanslutning
8	Hastighet för internetanslutning
9a	Mobil internetanslutning via 3G- eller 4G-nätet
10	Andel anställda som använder bärbara enheter anslutna till internet
11	Har webbplats
12a	Möjlighet att beställa, boka eller reservera via företagets webbplats
12a	Använder sociala nätverk t.ex. facebook, LinkedIn
12b	Bloggar eller microbloggar, t.ex. Twitter
12c	Använder webbplatser för att dela multimedia t.ex. YouTube
12d	Använder wiki-baserade verktyg för kunskapsutbyte
23	Delar information om lagertillgång elektroniskt med kunder eller leverantörer.
24a	Delar information om lagertillgång elektroniskt via webbplatser eller webbportaler.
24b	Delar information om lagertillgång elektroniskt via automatiserat informationsutbyte, tex. Edi, xml
29	Tog emot beställningar via en webbsida
30	Ungefär andel av omsättningen som kom från beställningar som inkommit via en webbplats
31a	Ungefär andel av omsättningen från beställningar via webbplats utgjordes av försäljning till konsumenter
31b	Ungefär andel av omsättningen från beställningar via webbplats utgjordes av försäljning till företag och offentlig sektor
33	Tog emot edi-beställningar
34	Ungefär andel av omsättningen som kom från edi-beställningar
35	Beställde varor eller tjänster via webb eller edi
36	Ordervärder av elektroniska inköp var minst en procent av företagets totala inköp
37	Har egen personal som arbetar med programvaruutveckling
38	Ungefär antal årsverken som utfördes av egen personal som arbetar med programvaruutveckling

39a	Ungefär andel utförda årsverken som ägnades åt programvaruutveckling för företagets egen användning
39b	Ungefär andel utförda årsverken som ägnades åt programvaruutveckling för extern försäljning
39c	Ungefär andel utförda årsverken som ägnades åt övrigt, t.ex. underhåll, support eller reparation
40a	Har miljöpolicy som innebär att man i företaget ska välja telefon-/webb-/videomöten istället för möten som innebär resor
40b	Har miljöpolicy som innebär att företaget ska minska energiförbrukning vid användning av it. T.ex. genom att använda skärmläckare och minska utskrifter
40c	Har miljöpolicy som innebär att företaget vid upphandling av it-produkter eller it-tjänster ska ställa krav på att leverantörer är miljöcertifierade.
40d	Har miljöpolicy som innebär att företaget ska ta hänsyn till energiförbrukning vid upphandling av system och /eller hårdvara
41	Har anställda som regelbundet arbetar utanför företagets lokaler och därifrån har tillgång till företagets it-system
42a	Använder intelligent styrning av transport eller logistik för att minska företagets energiförbrukning
42b	Använder intelligent styrning av belysning, värme eller ventilation för att minska företagets energiförbrukning
42c	Digitaliserar arbetsflöden för att minska företagets energiförbrukning
42d	Använder annan energibesparande it-lösning för att minska företagets energiförbrukning

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Motsvarande undersökning har genomförts av övriga länder inom ramen för det europeiska samarbetet. Statistiken är jämförbar men det förekommer skillnader avseende svarsfrekvenser, täckning, metodik mm.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik om IT-användning bland företag 2015 redovisas i publikationen Företagens användning av IT 2015, i SCB:s databaser samt av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Publikationen Företagens användning av IT 2015 finns tillgänglig på www.scb.se.

5.2 Presentation

Publikationen består av text, tablåer, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Viss ytterligare dokumentation finns i rapporten Företagens användning av IT 2015.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan göras av materialet såsom andra aggregeringar efter branscher och storleksklasser, förutsatt att resultatet inte medför att något enskilt företag går att identifiera. Aidentifierat material kan göras tillgängligt för forsknings- och statistikändamål efter särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor kring undersökningen, kontakta Karolina Eriksson, tfn 08-506 941 76 vid enheten för Investeringar, FoU och IT vid SCB. Det går även att vända sig till den centrala informationsservicen på SCB med telefonnummer 08-506 948 01 eller skriva till infoservice@scb.se.